

2016 TAVASZÁNAK IDŐJÁRÁSA WEATHER OF SPRING 2016

Hoffmann Lilla

Országos Meteorológiai Szolgálat, H-1525 Budapest, Pf. 38., hoffmann.l@met.hu

2016 tavasza összességében átlagos középhőmérsékletű volt, a normálnál valamivel melegebb márciusnak és áprilisnak, valamint a szokásosnál épphogy csak hűvösebb májusunak köszönhetően. Március és április szárazabb, a május csapadékosabb volt a megszokottnál. Országos átlagban a tavasz középhőmérséklete 11,6 °C volt. Az ország nagy részét pozitív hőmérsékleti anomália jellemezte, általában 0,6–1 °C-kal volt melegebb a megszokottnál. Területi eloszlás szempontjából az ország nagy részét 11–12 °C-os átlaghőmérséklet jellemezte. Az ország délkeleti területei bizonyultak a legmelegebbnek, a hőmérséklet értéke meghaladta a 12 °C-ot, leghidegebb pedig az Északi-középhegység magasabban fekvő területein, valamint a nyugati határszélen volt, ahol 9 és 10 °C között alakultak a középhőmérsékletek. A március, de különösen az április bizonyult meglehetősen száraznak, a regisztrált mennyiség márciusban még a normál 85%-a, áprilisban azonban már a 44%-a volt csupán. Májusban a megszokottnál 14%-kal hullott több csapadék. Összességében 2016 tavaszán 15%-kal volt kevesebb csapadék, mint általában. A Dunától nyugatra 140–180 mm-t, míg az ország keleti részén 80–100 mm-t regisztráltunk. A délkeleti megyékben hullott a legkevesebb csapadék, volt olyan terület, ahol a háromhavi csapadékösszeg nem érte el a 60 mm-t. A legtöbb csapadék a nyugati határszélen volt jellemző, volt olyan terület, ahol több mint 180 mm csapadékot regisztráltunk.

Március. A szokásosnál melegebb és szárazabb volt az idő hazánkban. A középhőmérséklet zömmel 5–8 °C között alakult, általában az Alföld középső része és a Dél-Dunántúl voltak a legenyhébbek. Alacsonyabb értékek az Északi-középhegység magasabban fekvő területein fordultak elő, itt helyenként a 2–3 °C-t sem érte el a középhőmérséklet. Pozitív hőmérsékleti anomália jellemezte az ország jelentős részét. Míg a Bakony térségében jobbra 0,5–1 °C-kal volt melegebb a normálértéknél, addig a keleti, északkeleti területeken többnyire 1,5–2 °C pozitív anomáliát tapasztaltunk, Sárospatak és Mátraszentimre környékén még ennél is nagyobb volt a különbség. 7 fagyos nap ($T_{\min} \leq 0$ °C) jelentkezett, ami 6 nappal kevesebb a megszokottnál. A szokásos 1 nap helyett 2016 márciusában nem fordult elő téli nap ($T_{\max} \leq 0$ °C).

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

24,7 °C, Baja Csávoly (Bács-Kiskun megye), március 31.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-9,6 °C, Nyírlugos (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye), március 20.

Országos átlagban 29 mm volt a havi csapadékösszeg, ami a szokásos érték 85%-a. Az ország nagy részén az 1981–2010-es éghajlati normál mindössze 60–80%-a hullott le. A Kisalföld térségében voltak olyan területek, ahol ez az érték nem érte el a 40%-ot, míg a Dél-Dunántúl és az Alföld északkeleti tájain meghaladta a 120–160%-ot is. 9 csapadékos napot regisztráltunk, ami éppen megegyezik a sokéves átlaggal.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

71,3 mm, Drávaszabolcs (Baranya megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

10 mm, Rajka (Győr-Moson-Sopron megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

32 mm, Vése (Somogy megye), március 3.

Április. Az ország nagy részén 11–12 °C között alakult a havi átlaghőmérséklet, az országos átlag 12,4 °C volt. A déli, délkeleti területeken enyhébb, míg az Északi-középhegység magasabban fekvő területein hűvösebb időjárás volt jellemző. Az 1981–2010-es átlagnál hűvösebb április sehol nem fordult elő az országban. A Kisalföld térségében és az Ipoly mentén 0,5 °C-kal, az ország keleti határszélen 2,5–3 °C-kal haladta meg az anomália értéke a sokéves átlagot. Fagyos és nyári napokból 2–2 fordult elő (normál: 3 és 1 nap).

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

28,7 °C, Pocsaj (Hajdú-Bihar megye), április 17.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-4,7 °C, Nyírlugos (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye), április 21.

A megszokottnál sokkal kevesebb csapadék volt idén áprilisban, az ország nagy részén csupán 15–20 mm csapadék hullott. Az

1981–2010-es normálértéknek mindössze 44%-a hullott le. A sokéves átlagtól leginkább elmaradó értékek (15–20%) a Nyírség területén és a Közép-Dunántúlon jelentkeztek. A legcsapadékosabb régiók az ország északi és nyugati részei, valamint a Duna-Tisza köze déli területei voltak, ahol a csapadékösszeg elérte, illetve kis mértékben meg is haladták a sokéves átlagot. Csapadékos napból a normál 10 nap helyett idén áprilisban mindössze 7 jelentkezett.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

66,3 mm, Domaháza (Borsod-Abaúj-Zemplén megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

5,3 mm, Öskü (Veszprém megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

33,2 mm, Jászszentlászló (Bács-Kiskun megye), április 7.

Május. A májusi középhőmérséklet 15 és 16 °C között alakult hazánk nagy részén. Ennél hidegebb az Északi-középhegység magasabban fekvő területein volt. A szokásosnál 0,4 °C-kal volt hűvösebb az idei május az 1981–2010-es átlaghoz képest. Az északkeleti területek mentén +0,5 °C, míg az ország nagy részén -1,5 – -2 °C volt az anomália értéke. 8 nyári napot jegyeztünk a hónap során, mely 1 nappal marad el a normáltól. A májusban jelentkező 1 hőségnap idén májusban nem jelentkezett.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

31,9 °C, Körösszakál (Hajdú-Bihar megye), május 29.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-1,2 °C, Zabar (Nógrád megye), május 17.

A száraz áprilist egy csapadékosabb május követte. A havi csapadékmennyiség területi eloszlása változatos képet, egy nyugat-keleti irányú csökkenést mutat. A Dunától nyugatra a csapadékmennyiség értéke elérte a 140–180 mm-t, míg a délkeleti területeken csupán 60–80 mm-t regisztráltunk. A középső és a nyugati területeken átlagosan a normál érték 85–115%-a hullott, foltokban jelentkezett csapadéktöbblet is, mely kis területen meghaladta a 130%-ot. Az ország keleti, délkeleti területei szárazabbak voltak az átlagosnál, egyes helyeken a csapadék mennyisége a sokéves átlag 40%-át sem érte el. Országos átlagban 12 csapadékos nap jelentkezett, mely fölülmúlta a 11 napos normált. Zivataros napból a sokéves átlagnál 1-el többet, 4-et regisztráltunk.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

160,8 mm, Peresznye (Vas megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

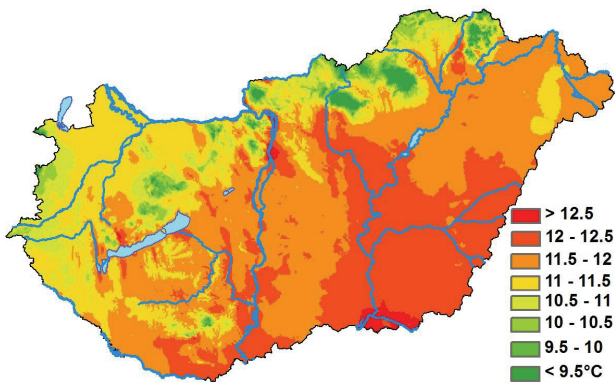
13,6 mm, Szarvas Bikazug (Békés megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

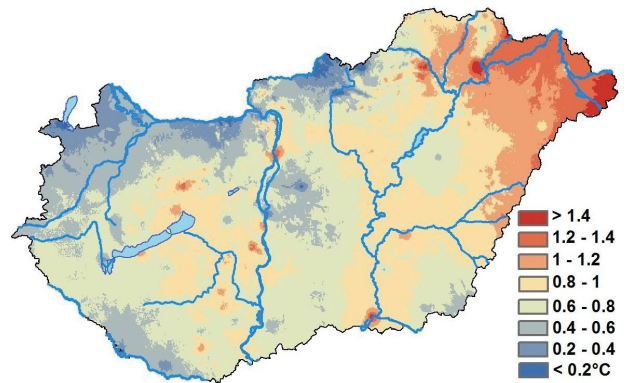
51,1 mm, Hanságliget (Győr-Moson-Sopron megye), május 12.

Hőmérsékleti rekordok:

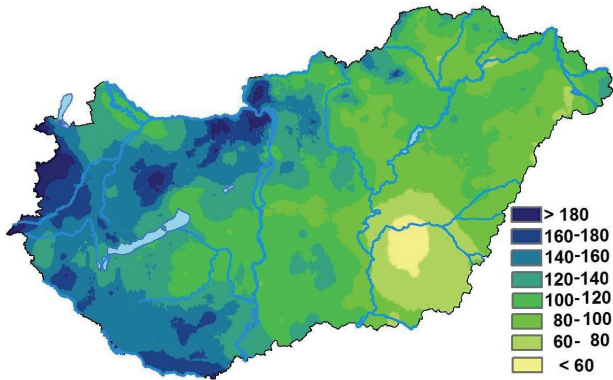
- április 1-jén új fővárosi melegrekord született Újpesten és az OMSZ II. kerületi központjában, 23 °C-kal (korábbi rekord: 22,8 °C, Budapest belterület, 1994)
- április 5-én szintén új fővárosi rekord született, Budapest belterület állomáson 26,4 °C-ot mértünk. Megdőlt az országos melegrekord is, Balatonedericsen 16,9 °C-ot mutattak a hőmérők.
- április 6-án új országos minimumhőmérsékleti rekordot jegyeztünk, Dunaújváros, Pécs Árpádtető és Szentlélek állomásokon 15,7 °C-ig csökkent a hőmérséklet.
- április 9-én szintén megdőlt az addigi napi minimumhőmérséklet; Csenger állomáson 14,5 °C-ot mértünk.
- április 28-án új fővárosi minimumhőmérsékleti rekord született, ekkor -0,7 °C-ig hűlt le a levegő a János-hegyen.
- május 17-én, Zabaron a hajnali, kora reggeli órákra -1,2 fokig süllyedt a hőmérséklet.

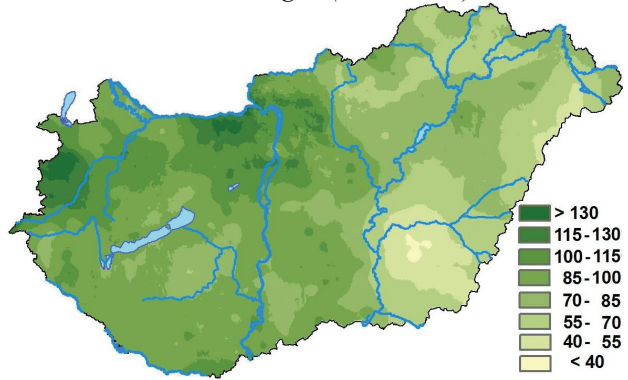
1. ábra: A 2016-os tavasz középhőmérséklete (°C)

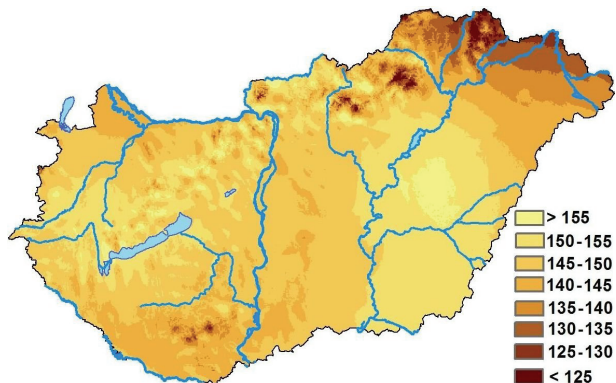
2. ábra: A 2016-os tavasz középhőmérsékletének eltérése a sokéves átlagtól (1981–2010)

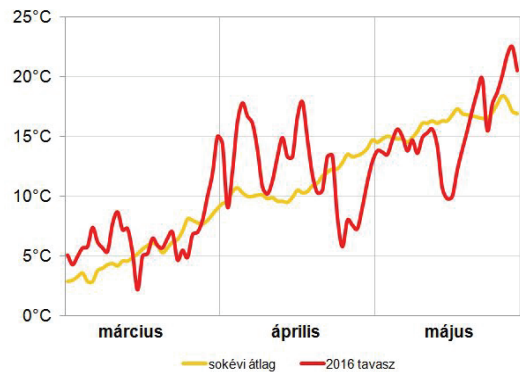
3. ábra: A 2016-os tavasz csapadékösszege (mm)

4. ábra: A 2016-os tavasz csapadékösszege a sokéves (1981–2010-es) átlag százalékos (%) arányában kifejezve

5. ábra: A 2016-os tavasz globálisugárzás összege (kJ/cm²)

6. ábra: A 2016-os tavasz napi középhőmérsékleteinek eltérése a sokévi (1981–2010-es) átlagtól (°C)

2016. tavasz időjárási adatainak összesítője

Állomás	Napsütés (óra)		Sugárzás (kJ/cm ²)		Hőmérséklet (°C)					Csapadék (mm)			Szél
	évszak összes	eltérés	évszak összes	évszak közép	eltérés	max	napja	min	napja	évszak összes	átlag %-ában	r ≥ 1 mm napok	viharos napok
Szombathely	712,5	164,2	58	11,0	0,7	28,4	05.9	-1,8	03.18	163,7	123,6	21	13
Nagykanizsa	-	-	45	11,2	0,7	29,2	05.29	-2,9	03.18	143,4	86,8	20	9
Siófok	-	-	51	12,4	1,1	30,2	05.29	-0,6	03.25	127,6	96,5	18	21
Pér	-	-	-	11,3	-	28,5	05.29	-2,2	04.26	102,0	75,8	15	13
Pécs	627,5	36,2	44	12,1	0,9	29,5	05.29	-0,9	03.25	136,5	89,9	27	8
Budapest	646,8	48,6	42	12,2	0,7	29,0	05.29	-1,7	04.26	115,6	87,4	20	5
Miskolc	666,7	94,8	41	11,9	1,4	29,6	05.29	-3,5	03.20	89,5	63,2	22	0
Kékestető	605,4	48,1	41	6,7	1,1	21,1	05.28	-4,4	03.14	140,7	66,8	20	20
Szolnok	621,6	34,9	53	12,2	0,8	29,5	05.29	-2,9	03.20	82,9	64,8	19	7
Szeged	683,5	107,3	52	12,3	0,9	29,3	05.28	-2,6	03.25	111,6	94,1	25	3
Nyíregyháza	-	-	43	11,8	1,1	29,7	05.29	-3,1	03.20	126,7	97,1	14	14
Debrecen	721,1	118,5	46	12,1	1,0	28,9	05.29	-4,6	03.20	88,8	60,4	15	7
Békéscsaba	-	-	53	12,1	0,8	29,7	05.29	-3,4	03.20	61,6	43,5	15	8

